

Küresel Makroekonomik Riskler, Enerji Jeopolitiği ve Finansal Piyasaların Sektörel ve Siyasi Dinamikleri

1. Küresel Stratejik Algı, Enerji Güvenliği ve Hürmüz Boğazı Senaryoları

Stratejik Güç Dengeleri ve Küresel Odak Noktaları (28 Temmuz 2026)

Uluslararası jeopolitik düzlemde, Batı dünyasının mühimmat, akaryakıt, LNG ve diğer petrol stokları, Avrasya bölgesinde çıkabilecek büyük bir savaşı uzun süre sürdürebilecek kritik ve fahiş bir seviyeye ulaşmıştır. Küresel istihbarat raporlarına göre, bu büyük savaşın Mart 2027 itibarıyla başlatılması yönünde %60 oranında teyitli veriler bulunmaktadır. Bu hassas bilgi akışı Kazakistan Devlet Başkanı Tokayev'e de ulaşmış olup; Tokayev, Rusya Devlet Başkanı Putin'i bu konuda medya karşısında ikinci kez açıkça uyarmıştır.

Bu devasa askeri hazırlıkların gölgesinde, Batı dünyası Ukrayna üzerinden AB ve İngiltere'yi Rusya'ya karşı aktif bir cephe haline getirmiştir. Eş zamanlı olarak İsrail'in Orta Doğu'yu kendi çıkarları doğrultusunda yeniden şekillendirme çabalarına verilen destek artmaktadır. İran ve müttefiklerini hedef alan askeri-ekonomik önlemlerde ÇHC, Hindistan ve diğer komşu ülkelerin pozisyonları, İran ve radikal İslam olarak etiketlenen diğer devletlerin aleyhine kaymaktadır. Bu durum, nüfusunun çoğunluğu Müslüman olan ülkelerin önümüzdeki süreçte çok daha ağır doğrudan veya dolaylı ambargolara maruz kalacağını göstermektedir.

ABD iç siyasetinde ise Trump'ın Cumhuriyetçi kanat üzerindeki ağırlığı tartışmalı şekilde sürmektedir. Demokratların Kongre ara seçimlerindeki şansı birçok değişkene bağlıken; İngiltere'deki yeni hükümet, AB, Körfez ülkeleri, Japonya ve Güney Kore'nin ABD'ye vereceği lojistik destek küresel denklemde hayati rol oynamaktadır. Trump'ın iç politikadaki tikanıklığı aşmak adına İran sahasında acil ve propaganda değeri yüksek bir "başarı hikayesine" ihtiyacı vardır.

Batı'nın Enerji Önlemleri ve Yamal LNG'nin Kısaltılmış Analizi

AB, 1 Ocak 2027'den itibaren uzun vadeli sözleşmeler kapsamında Rus LNG ithalatını tamamen yasaklamayı taahhüt etmiştir. Bu süreçte Batı dünyası, Rusya bağımlılığını kırmak amacıyla nükleer enerji yatırımlarını (nükleer rönesans), rüzgar ve güneş odaklı yeşil enerji projelerini ve elektrikli araç (EV) dönüşümünü stratejik olarak hızlandırmaktadır.

Ancak kısa vadedeki arz açığı nedeniyle AB ülkeleri, yasağın hemen öncesinde (2026'nın ilk yarısında) Rusya'nın amiral gemisi Yamal LNG projesinden yıllık bazda %18 artışla 9.89 milyon ton doğal gaz ithal ederek tarihi bir rekor kırmıştır. Fransa, Belçika ve İspanya'nın başı çektiği bu alımlar için yaklaşık 6 milyar Euro ödenmiştir. Gelecek yıl (2027) iklim koşullarının daha sıcak, kurak ve tahrip edici olabileceği öngörülmektedir. Olası bir büyük savaşın yaygınlaşması, bu iklim anomalileriyle birleştiğinde gıda ve enerji enflasyonunu küresel ölçekte kalıcı hale getirme

riski taşımaktadır.

Hürmüz Boğazı'nda Geçici Barış İllüzyonu

Güncel olarak ABD liderliğindeki Batı dünyası, zaman kazanmak ve İran'da Pezeşkiyan'ın kadrosuna dolaylı destek vermek amacıyla Orta Doğu'da geçici bir barış havası estirmektedir. Ancak arka planda, Batı'nın mühimmat sıkıntısı çektiği tezi kasıtlı olarak yayılmakta ve İran Devrim Muhafızları barışı bozmaya yönelik adımlar atması için kışkırtılmaktadır. Buradaki sinsi amaç, İran rejimini küresel kamuoyu önünde tamamen şeytanlaştırarak Batı halklarını topyekun bir savaşa destek vermeye ikna etmektir.

2. Türkiye'nin Optimal Jeopolitik Konumu ve Kürt Kartı Analizi

Optimal Türkiye Stratejisi: "Aktif Tarafsızlık" ve Kontrollü Darbe Süreci

Türkiye, küresel güçlerin anayasal yapısını Irak-Lübnan şablonuyla değiştirmek ve ülkeyi istikrarsızlaştırmak için devreye soktuğu çok boyutlu stratejik planların tam hedefindedir. Yurt içinde "kontrollü darbe süreci" tüm hızıyla devam etmektedir. Bu kapsamda öne çıkan iç siyasi dinamikler şu şekildedir:

- **Federatif Çözümün İçselleştirilmesi:** Siyasal Kürt hareketinin federatif çözüm eksenini, YENİ PARTİ dahil olmak üzere TBMM'deki bütün siyasi bileşenler tarafından sessizce içselleştirilmektedir.
- **MHP'nin Özgür Özel Planı:** MHP, İYİ Parti'nin kuruluş aşamasında aktif görev alan Özgür Özel'den intikam almayı hedeflemektedir. Özel, tıpkı geçmişte Kemal Kılıçdaroğlu'na yapıldığı gibi köşeye sıkıştırılarak Cumhurbaşkanı adayı olmaya zorlanacaktır.
- **Yeni Anayasa ve Seçim Sistemi:** Hazırlanan yeni Anayasa taslağına "ilk turda Cumhurbaşkanı seçilebilmesi" (basit çoğunluk) konusunun eklenmesi planlanmaktadır.
- **Parlamente Dönüş Opsiyonu:** Eğer yeni Anayasa konusunda uzlaşa sağlanamaz ve toplumsal muhalefet kontrolden çıkarak bir "Anadolu İsyanına" dönüşme eğilimi gösterirse, sistemi korumak adına ani bir kararla parlamente sisteme geçilecektir.
- **YENİ PARTİ'nin Sınırları ve Rolü:** Özgür Özel öncülüğünde kurulan YENİ PARTİ, ilk seçimlerde %15-20 bandına sıkışma riskiyle karşı karşıyadır. Ancak bu partinin iktidara gelmesi veya ortak olması halinde, yerel seçimlerdeki "kent uzlaşısı" deneyiminin getirdiği pratik ortaklık refleksleri nedeniyle, federasyonun yasal zeminde gerçekleşme olasılığı çok daha kuvvetli hale gelecektir.

Kürt Kartının İstismarı ve Türkiye'yi Bölme Planı

Küresel güçlerin Onur Kalesi veri tabanındaki 28 teyitli bilgi kapsamında Türkiye'ye yönelik stratejik planı şu sütunlardan oluşmaktadır:

1. Batı dünyasında sözde "radikal İslam - IŞİD" bağlantılı sahte bayrak saldırılarıyla kamuoyunu Medeniyetler Savaşına hazırlamak.
2. İsrail-Ukrayna üzerinden İran'ı etkisiz hale getirirken, Arap ülkelerini Türkiye'nin "Osmanlı'yı yeniden ihya etme" hırslarıyla korkutup şeytanlaştırmak.

3. Türkiye'nin şeytanlaştırıldığı ölçüde içerideki **Alevi-Kürt** eksenini Türklere karşı kışkırtmak; bu yapıyı bölgesel düzeyde **İsrail - GKRY - Yunanistan - Ermenistan** ittifakıyla konsolide etmek.
 4. İngiltere'nin "iyi polis" rolüyle Türkiye'nin ABD ve NATO altyapısından kopmasını sağlayarak ülkeyi savunmasız bırakmak.
 5. Nihai olarak Türkiye'nin üniter anayasal yapısını Irak-Lübnan şablonuyla parçalamaktır.
- Türkiye kamuoyu ve piyasa oyuncuları, etkisiz hale gelen toplumsal muhalefetin oluşturduğu bu geçici istikrar ortamında gelişmeleri derin bir sessizlikle izlemekte ve yön aramaktadır.

3. Borsa İstanbul (BIST) Sektörel Rotasyon, Siyasi Dinamikler ve Pusu Stratejisi

28 Temmuz 2026 İtibarıyla Piyasa Görünümü ve Halka Arz Baskısı

BIST, iç siyasi belirsizliklerin sönümlendiği geçici bir sessizlik ortamında küresel rüzgarları ve yaklaşan FED faiz kararını beklemektedir. BIST 100 endeksi, 27 Temmuz Pazartesi gününü %1.21 değer kaybıyla 13.774,77 puandan tamamlamıştır [Image 3]. VİOP 30 ise yeni güne %0.1 oranında sınırlı bir düşüşle başlayarak temkinli seyrin korunduğunu teyit etmiştir. TCMB PPK toplantısı geride kalmış olup, tüm gözler FED'in açıklayacağı karara çevrilmiştir. Asya piyasaları ise negatif bir seyrile güne devam etmektedir [Image 2].

Borsa üzerinde baskı yaratan en önemli iç faktörlerden biri de **halka arz enflasyonudur**. METEN (Metgün Enerji), KARCL (Kardemir Çelik) ve MASFN (Masfen Enerji) gibi ardı ardına gelen büyük montanlı halka arzlar, piyasadaki mevcut likiditeyi emmekte ve endeks üzerinde ek bir satış baskısı oluşturarak yukarı yönlü hareketleri sınırlamaktadır.

Sağlıklı Düzeltme ve Ralli Öncesi Temizlik (Güney Kore Örneği)

Yaşanan bu geri çekilmeler borsa için bir son değil, ralli öncesinde yapılması gereken sağlıklı birer arınma ve köpük temizliğidir. Nitekim Güney Kore'nin Kospi endeksinde semiconductor (yarı iletken) ve yapay zeka hisselerinde yaşanan aşırı şişkinliğin tasfiyesiyle gerçekleşen %9'u aşan tarihi düşüş [Image 2], piyasaların ralli öncesinde küresel çapta gerekli düzeltmeleri tamamladığını göstermektedir. Küresel emtia fiyatlarındaki geri çekilme (Brent petrol %1.68 düşüşle 84.43 dolara, ham petrol %1.60 düşüşle 81.29 dolara gerilemiştir [Image 4]) sanayi şirketlerinin girdi maliyetlerini düşürerek ralli döneminde kârlılıkları destekleyecektir.

Jeopolitik ve Makro Riskler Altında BIST Pusu Seviyeleri

Hisse Kodu	Mevcut Fiyat (TL)	Pusu / Alım Seviyesi (TL)	Gerekçe ve Jeopolitik Konum
ASELS	380,25	350,00 - 358,00	Savunma sanayii lideri; %1,06 primli duruşuyla jeopolitik risk kalkanı.
BIMAS	380,25	355,00 - 365,00	Temel gıda perakendecisi; enflasyonist ve kuraklık senaryolarında defansif

Hisse Kodu	Mevcut Fiyat (TL)	Pusu / Alım Seviyesi (TL)	Gerekçe ve Jeopolitik Konum
			kale.
AKBNK	67,60	61,50 - 63,50	PPK sonrası ve FED öncesinde %0,82 primle en diri duran özel banka.
TCELL	105,00	96,00 - 100,00	Endeks düzeltmesinde haksız hırpalanan nakit zengini defansif sığınak.
TTKOM	55,65	50,50 - 52,50	İletişim sektörü geri çekilmesinde çarpan avantajı sunan altyapı devi.
EREGL	44,20	40,50 - 41,50	Emtia ve çelik fiyatlarındaki toparlanmada ralli öncüsü olmaya aday.
TOASO	286,25	265,00 - 272,00	İhracat kapasitesi yüksek, faiz indirim döngüsünde hızlı toparlanacak dev [Image 1].
ALTNY	17,00	14,80 - 15,40	Robotik ve savunma teknolojileri odağıyla büyüme potansiyeli yüksek alternatif.
CANTE	1,31	1,18 - 1,23	Aşırı satım yemişi, spekülasyon dip avcılığı için riskli pusu seviyesi [Image 5].
DSTKF	2.048,00	1.800,00 - 1.900,00	Hacimli kurumsal fon çıkışlarının durulmasıyla pusuya uygun finansal varlık.

4. Küresel Tarım Politikaları, Kalori Ekonomisi ve Jackfruit Örneği

Gıda arzı ve tarım ekonomisi, patentli, GDO'lu ve şeker/nişasta bazlı yüksek kalorili monokültür ürünlerin yaygınlaştırılmasıyla şekillenmektedir. GDO'lu ve şekerli gıdalar açlık krizine hızlı bir çözüm gibi sunulsa da, bu gıdaların kitlesel tüketimiyle bozulan insan sağlığı yapısı; ilaç, biyoteknoloji ve medikal sektörlerine geometrik ölçüde artan finansal destek sağlamaktadır. Gelecek yıl iklim koşullarının daha sıcak, kurak ve tahrip edici olabileceği öngörüldüğünden, Jackfruit (*Artocarpus heterophyllus*) gibi zorlu hava koşullarına dayanıklı, perennial (çok yıllık) gıda kaynaklarının önemi hayati seviyeye ulaşacaktır.

Genç yeşil jackfruit, lifli yapısıyla vegan mutfağında doğrudan bir et alternatifi olarak konumlandırılırken ; Japonya'da Shinjuku Halal Food gibi ithalat kanalları vasıtasıyla dondurulmuş ve konserve genç yeşil jackfruit tüketiminin teşvik edilmesi , agrokimya devlerinin (Bayer, Monsanto vb.) patentli tohum sarmalına girmeden gıda egemenliğini koruma stratejisinin bir parçasıdır.

5. Kripto Para Piyasası, Madenci Yardımları ve Asya Risk-Off Dalgası

28 Temmuz 2026 İtibarıyla Kripto Piyasası ve Kospi Etkisi

Kripto para piyasası, Asya hisse senedi piyasalarında yaşanan tarihi satış dalgasının tetiklediği makroekonomik riskten kaçınma (risk-off) eğiliminin etkisiyle son 24 saatte %3.24 düşüşle 2.17 trilyon dolara gerilemiştir [Image 1]. Güney Kore'nin Kospi endeksinde, yapay zeka yatırım patlamasının zirveye ulaştığı endişeleriyle yarı iletken hisselerinde gerçekleşen %9'u aşan tarihi düşüş, küresel risk varlıklarını darmadağın etmiştir [Image 2].

Kripto piyasasının altın ile %93 gibi son derece yüksek bir korelasyon göstermesi, yatırımcıların hisse senedi piyasasındaki çalkantı ortamında dijital varlıkları da bir likidite sığınağı olarak izlediğini ancak S&P 500 ile olan %67'lik korelasyon nedeniyle hisse satışlarından doğrudan kaçamadığını doğrulamaktadır [Image 1].

Tasfiyeler ve EMCD 30 Milyon Dolarlık Madenci Destek Programı

- **Tasfiye Fırtınası:** Bitcoin uzun (long) pozisyonlarının tasfiyesi 24 saat içinde %3123'ün üzerinde rekor bir artış göstererek 132.18 milyon dolara ulaşmıştır. Toplam türev işlem hacminin %84.58 artması, piyasadaki panik satışlarını ve zorunlu kaldıraç azaltma (deleveraging) sürecini ortaya koymaktadır.
- **EMCD Madenci Destek Programı:** En büyük Bitcoin madencilik havuzlarından biri olan EMCD, ciddi kârlılık sıkıntısı yaşayan madenciler için 30 milyon dolara kadar destek sunan bir program başlatmıştır. Program kapsamında uygun madencilere yıllık %3.9 faiz oranıyla finansman, 60 gün boyunca sıfır havuz komisyonu ve donanım ortaklarında indirimler sunulmaktadır.
- **Madencilik Ekonomisindeki Daralma:** Bu program, Bitcoin hash fiyatının (madenci gelir metriği) günlük yaklaşık 28 dolar seviyesine gerileyerek Ekim 2025'teki zirve noktasından %50 düşmesi sonrasında hayata geçirilmiştir. Eski donanımların kârsızlaşmasıyla saniyede tahmini 252 exahash kapasite devre dışı kalmış ve ağda art arda üç kez olumsuz zorluk ayarlaması yapılmıştır. Bu program kısa vadede madencilerin zorunlu BTC satışlarını azaltsa da, madencilik gücünün tek bir havuz etrafında yoğunlaşması riskini de beraberinde getirmektedir.

Teknik olarak, toplam piyasa değerinin 2.12 trilyon dolarlık %61.8 Fibonacci desteğinin üzerinde kalması taban oluşumu için kritiktir; aksi takdirde 2.08 trilyon dolara doğru düşüş derinleşebilir [Image 1].

6. Analitik Değerlendirmeler ve Sonuç

Küresel ve yerel piyasalardaki gelişmeler ışığında stratejik çıkarımlarımız şu şekildedir:

1. **Büyük Savaşın Eşiğinde Portföy Koruması:** Mart 2027'de başlama olasılığı %60 olan küresel savaşa yönelik mühimmat ve yakıt stoklaması yapan Batı dünyasının hamleleri, gıda ve enerji enflasyonunu kalıcı hale getirecektir. Bu durum, savunma (ASELS) ve defansif perakende (BIMAS) hisselerine kurulan pusunun ne kadar hayati olduğunu göstermektedir.
2. **Halka Arz ve Likidite Dağılımı:** BIST üzerindeki halka arz baskısı (METEN, KARCL, MASFN) ve %1.21'lik pazartesi düzeltmesi [Image 3], ralli öncesi köpüğü temizlemektedir. Kospî'deki %9'luk yarı iletken temizliği de ralliye hazırlanan küresel borsa endeksleri için sağlıklı birer arınmadır [Image 2].
3. **Kriptoda Temkinli Konsolidasyon:** Kripto piyasasında madenci finansman destekleri (EMCD) ve 2.12 trilyon dolar desteği üzerinde tutunma çabası izlenmelidir [Image 1]. FED öncesinde nakit dengesini korumak en doğru stratejik karardır.

7. Ayşe Hanım Teyze'nin Penceresinden Akşam Fıkrası

Mahalledeki altın günü çıkışında, torununun "Teyze borsa çok fena düzeltme yaptı, ralli kapıda" gazıyla emekli maaşını borsaya yatıran Ayşe Hanım Teyze, komşusu Fatma Hanım ile çay içerken televizyondaki borsa haberlerine bakıp dert yanmış: "Ah Fatma'cığım, ne altın alabildik ne dolar... 'Halka arz var, gıda krizinde borsa uçar' dediler, girdik o sığ sulara. Bir de baktım borsa endeksi çakılmış, yeni halka arzlar bizim birikimleri elektrik süpürgesi gibi emip süpürmüş! Bu yaştan sonra bardağı, çanağı satıp hisse mi bekleyeceğiz?"

Avukat oğlu kapıdan girerken annesinin dert yandığını duymuş ve gülmüş: "İlahi Ayşe Hanım Teyze! Sen meclisteki 'çerçeve yasayı', Yargıtay'daki 'mutlak butlanı' bırak da kendi cüzdanına bak. Siyasette anayasayı, borsada endeksi uydururlar ama pusu kurmayı bilmeyip her önümüze gelen halka arza emekli maaşını yatırırırsan, kapitalizmin elinde ne çay kalır ne börek; doğrudan 'müebbet haciz' uygulanır!"

Alıntılanan çalışmalar

1. Europeans buy record volume of Russian LNG ahead of import ban, FT reports, <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2026/07/13/8043844/> 2. Özgür Özel "yeni parti" seçeneğini açıkça tartıştı: "Kurar, gene birinci parti oluruz" - Bianet, <https://bianet.org/haber/ozgur-ozel-yeni-parti-secenegini-acikca-tartisti-kurar-gene-birinci-parti-oluruz-321401> 3. Özgür Özel'in kuracağı partinin tarihi belli oldu - Bianet, <https://bianet.org/haber/ozgur-ozel-in-kuracagi-partinin-tarihi-belli-oldu-321678> 4. Is the so called 'Green Revolution' turning brown? - Bali Silent Retreat, <https://www.balisilentretreat.com/is-the-so-called-green-revolution-turning-brown/> 5. Empowering vital fruit crops with enhanced nutritional contents - Frontiers, <https://www.frontiersin.org/journals/plant-science/articles/10.3389/fpls.2025.1519673/full> 6. Foodservice - jack & annie's, <https://www.jackandannies.com/foodservice/> 7. Jackfruit: A Plant-Based Powerhouse | Uwajipedia - Uwajimaya, <https://www.uwajimaya.com/uwajipedia/jackfruit/> 8. Jackfruit Products Market - Future Market Insights, <https://www.futuremarketinsights.com/reports/jackfruit-products-market> 9. Frozen Jackfruit 400g – Sweet, Ripe & Ready to Eat, <https://shinjukuhalafood.com/product/frozen-jackfruit/> 10. Young Green Jackfruit 565g – Lamthong Canned Jackfruit - Shinjuku Halal Food, <https://shinjukuhalafood.com/product/young-green-jackfruit-565g/>